

pa se bolj bližajo francoski rond-pisavi, zlasti kar se tiče malih črk o, a, d, g.

4. Steile Lateinschrift, izdal E. Bayr, založila „Pichlers Witwe und Sohn“ na Dunaji. Cena brošuri 1 gld. 20 kr. Tu se nahajajo oblike za nemško in latinsko (slovensko) pisavo.

Samo za nemško pisavo:

5. Steilschrift-Fibel von Dr. Kummer, Branky und Hofbauer, c. kr. šolsko-knjižna zaloga na Dunaji, cena 25 kr. Oblike črkam so E. Bayrove. (glej gori 4.)

6. Josef Heinrichs Schreiblese-Fibel, Ausgabe mit Steilschrift, založil F. Tempsky na Dunaji in v Pragi, cena 25 kr.

Končno še omenimo, da so razni založniki izdali razne pisanke s pokončno pisavo s predpisi v prvi

vrstici na vsaki strani. Naše mnenje je, da se brez takih pisank izhaja, osobito, ker so take pisanke predrage. Predpis je za otroke veliko več vreden, če ga učitelj sami pred njihovimi očmi napiše na šolsko tablo, kakor pa tiskan predpis v pisanki. Pri takih zvezkih je tudi ta neprilika, da mora otrok to, kar je v prvi vrstici predpisano, na vsi strani pisati tolikokrat, kolikor je vrstic. Otrok se navadi na mehanično delo brez misli in najslabše je gotovo pisana zadnja vrstica. To je ravno tako malo pedagoško, kakor to, če učitelj dá učencu „penitenco“, da kak stavek pedesetkrat ali stokrat prepíše. Za pokončno pisavo popolnoma zadostujejo zvezki, kakor so navadne Grubbanerjeve male spisovnice s pokončnim formatom široko načrtane. Tudi posebna peresa, kakor se ponujajo „Steilschriftfedern“, so odveč. Ž.

Književnost.

Argo, Zeitschrift für krainische Landeskunde. Ta list izhaja sedaj drugo leto in sicer vsak mesec 1 številka po 1—1½ pole s prilogami in velja za vse leto 4 gld. Urednik, izdavatelj in založnik Alfonz Müllner, muzealni kustos v Ljubljani. Tiskata ga Klein in Kovač v Ljubljani.

Vsebina prve letošnje številke: Müllner: Johann Augustin Pucher (s podobo) — izumnik fotografije na steklo. — P. pl. Radicz: Die ersten Garnisonen der k. u. k. Armee in Krain. — Müllner: Ueber Volkssagen. — Ueber geogra-

phische Nomenclatur. — Müllner: Ein Fund türkischer und venetianischer Silbermünzen bei Laibach. — Müllner: Ueber Mineralvorkommen in Krain. — Mittheilungen aus dem Museum.

Za ljudske učitelje in šole je založnik tega lista naročnino znižal in sicer za celo leto na 2 gld., za pol leta 1 gld. To je jako nizka cena. — List priporočamo v naročbo zlasti listim gg. tovarišem, ki imajo kaj razuma za zgodovino naše dežele in se ž njo bavijo.

Naši dopisi.

Z Dolenjskega. Napredek se vidi dandanes skoraj povsod. Mnogo hvalevrednega in koristnega se človek uči in nauči, kar mu je v življenju jako v prid. Socialno vprašanje se rešuje na vse mogoče načine. Tudi učiteljev nalog je pospeševati — seveda kolikor možno — blagostanje ljudstva in to dandanes posebno s poukom v sadjarstvu, v rokotvornih delih itd. Vsakemu učitelju pa ni mogoče si teh koristnih znanostij prisvojiti, to pa posebno onih ne, katerih poučnih tečajev nimamo v naši Kranjski. Hvaležno se oziramo na učiteljski tečaj o kmetijskem pouku, za kojega vis deželni odbor vsako leto mnogo žrtvuje. Želimo le od tega mnogo dobrega sadu. Jako hvaležni moramo tudi biti deželnemu odboru in kranjski hranilnici, da sta dala mnogim učiteljem podpore za to, da so obiskali učiteljski tečaj za rokotvorna dela na Dunaji. A vender je podpora za življenje v tacihi mestih premajhna. Tedaj ne samo prosti čas (vel. počitnice), temveč tudi mnogo denarja žrtvuje, učitelj, kateri se hoče udeležiti tega tečaja. Kolikim pa je to mogoče? Zato mi roji vedno misel po glavi:

Ali bi se ne moglo to tudi v naši domačiji, namreč v Ljubljani zgoditi? Kaj, ko bi tam imeli tudi učiteljski tečaj desknih rokotvornih del in posebno še pletenja jerhasov, košev itd., kar je jako velike vrednosti in koristi. Na ta način bi denar ostal v domačiji, potrosilo bi se ga več kot polovico manj; pouk bi bil v materinem jeziku. itd. Kolika pridobitev za deželo in učitelje!

Boš pa znabiti stavil vprašanje: Kdo pa bo poučeval? Na to je lahko odgovoriti, ker je mnogo izvežbanih gg. tovarišev, katerim je rokotvorni pouk lahka reč, le požrtvovalnosti je treba. Mislim, da bi bilo to pač pomisleka vredno. Gotovo bode učiteljstvo jako hvaležno, ako se ta želja uresniči.

Lansko leto se je otvoril imenovani učiteljski tečaj v Gradci in na isti način bi ga bilo lahko oživetil v Ljubljani. Eminentne važnosti je za našo deželo pletenje jerhasov, košev, canj, peharjev itd., ker se ti izdelki mnogo rabijo; pri tem pouku se rabi jako malo orodja. Ali bi ne bilo dobro, da bi se v učiteljskih tečajih tudi o tem poučevalo? Gotovo je

sto večje veljave, kakor pa modeliranje ali obrazovanje, katero je z večine le za mesta, sosebno za meščanske šole. Da bi se blagostanje s tem mnogo zboljšalo, ako bi se povsod poučevalo v teh rokotvornih delih, je gotovo. Potem bi marsikdo v zimskem času ne držal tako križem rok, kakor se sedaj dogaja. Lahko bi si vse pohabljeno orodje in druge priprave sam zboljšal ali nove naredil; izdeloval bi tudi reči za prodaj itd. Mogoče, da pove o tem še kateri drugi svoje mnenje.

Iz Žirov. Dne 26. svečana l. l. vzela nam je nemila smrt našega tovariša g. Frančiška Schmidta. Pokojnik se je porodil dne 6. svečana 1849. l. v Ljubljani. Šolal se je tudi v Ljubljani in ondi dovršil 3 gimnazijske razrede in preparandijo. Leta 1868. je bil dekretiran za podučitelja v Ribnici in leto pozneje kot tak v Semiči. Potem se je podal na drugo polje in sicer k „dramatičnemu društvu“ ter tam kot igralec deloval skoraj 10 let. — Koncem l. 1878. je zopet prestopil k učitelstvu ter služboval kot začasni učitelj v Hotedršici, v Črnem Vrhu nad Idrijo in naposled v Žiréh, kjer je bil l. 1887. nastavljen definitivnim učiteljem.

Pokojnik je bil priljuden in prijazen družabnik, vesel in dovtipen človek. Umrli tovariš je že več let bolehal, zlasti zadnja tri leta; vender se je trudil v šoli, kolikor mu je bilo mogoče. Zapustil je vdovo in majhnega, 1 1/2 leta starega sinka.

Pogreba njegovega se je udeležila šolska mladina, žandarmerijska postaja, obilo ljudstva in vkljub neugodnemu vremenu in slabi poti se nas je sešlo tudi 6 učiteljev in 2 učiteljici, da ranjkemu skažemo zadnjo čast ter ga spremimo k večnemu počitku. Pred šolskim poslopjem in na pokopališču so mu zapeli tovariši učitelji v slovo žalostinke. Pri gomili pa mu je govoril nagrobnico g. Leop. Punčuh, nadučitelj iz Spodnje Idrije, kar nas je do solz ganilo. — Počivaj mirno, dragi tovariš, po trudapolnem delu; zemlja hodi ti lahka!

Po pogrebu domenili smo se učitelji in njegovi prijatelji, da postavimo pokojnemu tovarišu dostojen nagroben spomenik, tembolj, ker mu tega ne more postaviti zapuščena vdova in nihče njegovih sorodnikov. Tak spomenik hode pričal še potomcem o naši bratovski ljubezni mej seboj in o stanovski zavednosti in kolegijalnosti.

B—ć.

Društveni vestnik.

Iz našega društva. Četrty družbeni večer, ki je bil dne 1. sušca v klubni sobi hotela „pri slonu“, je bil kaj dobro obiskan. Zbralo se nas je blizo do 40 tovarišic in tovarišev iz Ljubljane in z dežele, katere je g. predsednik srčno pozdravil. G. Dimnik je nadaljeval svojo razpravo o učni metodi pri čitanju ter poročal o važnosti in načinu memoriranja, katero poročilo se je živahno odobravalo. G. nadzornik Levec je poročal o stanju ljudskega šolstva in šolske izomike na Kranjskem na podstavi statističnih podatkov iz zadnjega ljudskega štetja glede števila prebivalcev, ki so in ki niso vešč čitanja in pisanja in glede števila ljudskih šol in učiteljev v posameznih okrajih. Razprava, katero se bode v našem listu priobčilo, se je živahno odobraval. Nadalje si izprosi besedo g. nadzornik Levec ter se v srčnih besedah spominja umrlega šolskega svetnika in ravnatelja Blaža Hrovata, poda njegov životopis in zakliče slavo njegovemu spominu. Končno razkaže društveni predsednik g. Žumer učilo, s katerim se otroci uče spoznavati in razločevati barve.

Predsedke med posameznimi točkami so porabili učitelji-pevci ter nas prav dobro zabavali z umetnimi in narodnimi napevi tako, da je bil večer prav živahen in se je moralo zaradi pomanjkanja čase zadnja točka, poročilo o važnejših razpravah v pedagogičskih listih, preložiti na prihodnji društveni večer, ki bode dne 5. malega travna, na katerem bode poročal gosp. Likar.

Iz novomeškega okraja. Naše učiteljsko društvo je zborovalo v dan 13. svečana ob 10. uri v Rudolfovem po sledečem vsporedu: 1. Predsednikov nagovor. 2. Poročilo o vzroku preložitve koncerta. 3. Zgodovina in zgodovinske slike v ljudski šoli. (Poroč. M. Jazbec). 4. Slučajnosti. 5. Pevska in gledališka vaja.

Ker so v resnici pri zborovanjih nekatere točke slične ali celo jednake, zatoraj le ob kratkem o tem. K zborovanju je došlo 3 gdc. učiteljice in 12 gg. učiteljev, katere je g. predsednik Fr. Koncilija pri merno pozdravil in jih zopet spodbujal k skupnemu delovanju, ker nekaterim je — kar nam kaže število udeležencev — le malo mar do tega, da bi se povzdignilo društvo. (Zato so res pravi malomarneži.) Po daljšem ogovoru in s sklepno željo, da bi i današnje zborovanje nam koristilo, prestopil je na drugo točko, pri kateri se pa nismo dolgo mudili, ker je vzrok — naveden tudi v Vašem cenjenem listu — vsem znan.

Jako pazno smo poslušali dobro sestavljen elaborat g. M. Jazbeca. Res je zgodovina lep, kratkočasen in jako poučen predmet, ako se poučuje prav. Da se pa to laže doseže, treba nam je zgodovinskih slik, katerih jako mnogo še pogrešamo.

Pri slučajnostih prišlo je zopet naše koncertiranje na vrsto. Vnela se je dolga debata, o koji pa le to, da se je končno postavil dan slavnosti na 4. vel. travna in da se je volil posebni odbor za prireditev te slavnosti. V odbor so voljeni gdc. M. Glarici in gg. Grajland, Kalan, Kristof, Zavrl. Ker se